

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ AR DALININKĖ, TURINTI DAUGIAU NEGU PUSĘ BALSŲ VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, YRA VALSTYBĖ AR SAVIVALDYBĖ, VADOVŲ IR DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas).

Įstatymo projektas parengtas įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, ir Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 9.3 papunktyje „Stiprūs ir atsakingi vadovai – valstybės tarnybos veidas“ nustatytus veiksmus, siekiama įtvirtinti teises valstybės tarnybos tobulinimo, kurio tikslas – sustiprinti vadovavimo ir lyderystės gebėjimus, padidinti valstybės tarnybos profesionalumą, lankstumą ir efektyvumą, bei tęsiant viešojo sektoriaus vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio reformą.

Pateikiame apibendrintą informaciją apie įstatymo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas jos sprendimo priemones, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	<p>Galiojantis viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė (toliau – viešoji įstaiga) vadovų apmokėjimo reglamentavimas neužtikrina tinkamo viešųjų įstaigų vadovų motyvavimo ir skatinimo, neatliepia darbo rinkos pokyčių, nėra suderintas su pirmuoju valstybės tarnybos reformos etapu patvirtintais teisės aktais.</p> <p>Viešosios įstaigos vadovo darbo užmokestį sudaro pastovioji ir kintamoji dalys, kintamoji dalis gali siekti 50 proc., pastoviosios dalies dydis apskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą bazinį dydį, kuris 2023 m. yra 186 eurai. Viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos dydis gali būti padidinamas iki 75 procentų, jei viešoji įstaiga vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą į Lietuvos Respubliką, teikia metodinę pagalbą dėl nacionalinių plėtros programų portfelio bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų ar atlieka su valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas.</p> <p>Viešosios įstaigos vadovui už gerus darbo rezultatus ir gerai atliktas pareigas</p>
-------------------------	---

	<p>pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius iš sutaupyto viešosios įstaigos lėšų, skirtų darbo užmokesčiui, gali būti skiriama premija, kuri negali būti didesnė už vienos mėnesinės algos pastoviąją dalį.</p> <p>Viešųjų įstaigų vadovų apmokėjimo nuostatų reglamentavimas savivaldybių viešosioms įstaigoms yra tik rekomenduojamojo pobūdžio, o tai neužtikrina vieningo viešųjų įstaigų vadovų apmokėjimo viešajame sektoriuje.</p> <p>Viešosios įstaigos skirstomos į keturias kategorijas, toks viešųjų įstaigų skirstymas nėra efektyvus, nes atliekamų stebėjimų metu matoma tendencija, jog ketvirtos kategorijos viešųjų įstaigų sistemai mažėja, taip pat toks skirstymas riboja galimybes viešųjų įstaigų vadovams numatyti motyvuojančias darbo apmokėjimo sistemas.</p> <p>Viešosios įstaigos vadovo pavaduotojams nustatomas 10–20 procentų mažesnis mėnesinis darbo užmokestis nei viešosios įstaigos vadovo mėnesinės algos dydis, kitų viešosios įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimas neregamentuojamas.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Siekiant vieningos viešųjų įstaigų vadovų ir darbuotojų apmokėjimo sistemos siūloma įstatymo projekto nuostatas taikyti ir savivaldybių viešosioms įstaigoms, viešąsias įstaigas skirstyti į dvi kategorijas (viešąjį administravimą įgyvendinančias viešąsias įstaigas ir kitas viešąsias įstaigas).</p> <p>Siekiant užtikrinti teisingo apmokėjimo už darbą principo įgyvendinimą, numatoma, jog pareiginė alga nustatoma vadovų darbo apmokėjimo sistemoje pagal nustatytus kriterijus, taikant Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme numatytą bazinį dydį.</p> <p>Siekiant teisingo apmokėjimo principo įgyvendinimo įstatymo projekto priede išplečiami pareiginės algos koeficientų rėžiai ir atsisakoma nuostatos, kad pareiginė alga gali būti didinama iki 75 proc. viešųjų įstaigų vadovams, kurių įstaigos vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą į Lietuvos Respubliką, teikia metodinę pagalbą dėl nacionalinių plėtros programų portfelio bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų ar atlieka su valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas.</p> <p>Siekiant užtikrinti tinkamą papildomos darbo užmokesčio dalies funkcijos įgyvendinimą – skatinti darbuotoją efektyvinti organizacijos veiklą ir siekti pačių geriausių viešosios įstaigos ir savo darbo rezultatų, išplėstas kriterijų ratas nuo kurių turėtų priklausyti vadovui skiriama papildoma darbo užmokesčio dalis. Įstatymo projekte nustatoma, jog papildoma darbo užmokesčio dalis priklauso nuo pasiektų viešosios įstaigos veiklos tikslų įgyvendinimo ir (arba) viešosios įstaigos vadovui numatytų užduočių įvykdymo. Tikslai ir užduotys turi būti išreikšti konkrečiais veiklos rodikliais. Papildoma darbo užmokesčio dalis nustatoma ir išmokama vieną kartą pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius, atsižvelgiant į praėjusių finansinių metų viešosios įstaigos veiklos tikslų įgyvendinimo ir (arba) viešosios įstaigos vadovui numatytų užduočių įvykdymo rezultatus. Taip pat siekiant, kad papildoma darbo užmokesčio dalis sudarytų mažesniąją darbuotojo darbo užmokesčio dalį ir atliktų funkciją skatinti, o ne apmokėti už atliekamą darbą, nuspręsta didinti pareiginės algos koeficientus ir numatyti mažesnę papildomą darbo užmokesčio dalį, t. y. nustatoma, jog papildoma darbo užmokesčio dalis negali viršyti 30 procentų viešosios įstaigos vadovui praėjusiais finansiniais metais išmokėtos pareiginės algos sumos ir turi būti išmokama per mėnesį nuo</p>

	<p>finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu valstybės tarnautojams už gerus darbo rezultatus ir ypatingą indėlį įstaigos veiklai gali būti skiriama iki 2 pareiginių algų premija ne daugiau nei 2 kartus per kalendorinius metus, valstybės valdomų įmonių vadovams iš įstaigos pelno iki 4, o iš sutaupytų lėšų skirtų darbo užmokesčiui iki 1 pareiginės algos dydžio premija, bei siekiant užtikrinti efektyvią ir vieningą valstybės tarnautojų ir valstybinio sektoriaus vadovų skatinimo politiką, įstatymo projekte numatoma, kad viešosios įstaigos vadovui už viešosios įstaigos vadovo asmeninį išskirtinį indėlį įgyvendinant viešosios įstaigos tikslus arba pasiektus papildomus išskirtinius rezultatus, pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius skirti premiją, kuri negali būti didesnė nei keturios pareiginės algos.</p> <p>Siekiant užtikrinti vieningą vadovų atlygio politiką viešajame sektoriuje, taip užtikrinant teisingo apmokėjimo už darbą principo įgyvendinimą, bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatyme numatytą darbo užmokesčio sandarą įstatymo projekte numatoma, kad viešosios įstaigos vadovui gali būti skiriamos priemokos, priemonių suma negali viršyti 80 procentų pareiginės algos. Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, viešosios įstaigos vadovui mokama Darbo kodekso 144 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka, už budėjimą mokama Darbo kodekso nustatyta tvarka.</p> <p>Siekiant teisinio aiškumo numatomos tam tikros taisyklės nustatant viešųjų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimą, t. y. įstatymo projektu numatoma, kad viešosios įstaigos darbuotojų (įskaitant ir viešosios įstaigos vadovo pavaduotojus) darbo apmokėjimo sąlygas nustato viešojoje įstaigoje patvirtinta darbuotojų darbo apmokėjimo sistema, kuri sudaroma vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatomis, taip pat numatoma, kad viešosios įstaigos darbuotojų maksimalus bazinis darbo užmokestis negali viršyti viešosios įstaigos vadovo maksimalaus pareiginės algos dydžio, nustatyto šio įstatymo projekto priede, išskyrus atvejus, kai pagal įstaigoje patvirtintą darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą, atsižvelgiant į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tam tikrų profesijų atstovų trūkumą Lietuvos Respublikos darbo rinkoje, darbuotojui numatomas didesnis bazinis darbo užmokestis, bet ne didesnis, nei 100 procentų didesnis už maksimalią atitinkamai viešųjų įstaigų vadovų kategorijai nustatytą maksimalią pareiginės algos koeficiento ribą, taip nustatant maksimalias bazinio darbo užmokesčio ribas taikytinas darbuotojams.</p>
III. Priemonių kaštai	Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projektu nėra didinamos pareiginės algos minimalios ribos (jos atitinka 2022 m. faktiškai taikytą pareiginės algos pastoviosios dalies dydį) priimtam įstatymo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės, tačiau sutaupyti valstybės biudžeto lėšų nebus galimybių.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus įstatymo projektą bus suformuotas profesionalus viešųjų įstaigų vadovų ir darbuotojų korpusas, kuris bus apmokamas konkurencingu atlygiu bei bus orientuotas į viešųjų įstaigų veiklos efektyvinimą ir rezultatyvumą, o tai užtikrins gerėjančias viešąsias ir viešojo administravimo paslaugas piliečiams.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turės parengti ir iki 2023 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarimą Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra

valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų apmokėjimo“, taip pat parengti ir Vyriausybei pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1177 „Dėl atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

Konkrečios įstatymo projekte nustatytos teisinio reguliavimo priemonės apibūdinamos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su įstatymo projektu teikiamame įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai pastabų neturėjo. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija pastabų nepateikė. Į Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, bei Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pastabas atsižvelgta. Lietuvos Respublikos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pastabos suderintos darbine tvarka. Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Centrinės projektų valdymo agentūros pateiktų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja Indrė Vaicekauskaitė (tel. 8 657 03311, el. p. Indre.Vaicekauskaite@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 5 lapai.
2. Aiškinamasis raštas, 8 lapai.
3. Derinimo pažyma, 3 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.
5. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prevencijos skyriaus teisės akto projekto antikorporacinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
6. Suinteresuotų institucijų ir organizacijų išvadų kopijos, 20 lapų.

Ministrė

Monika Navickienė

Indrė Vaicekauskaitė, tel. +370 657 03311, el. p. Indre.Vaicekauskaite@socmin.lt